

A' ROMAI TSASZARIES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Pénteken 17. Juniusban 1791.

Azt vélhetné valaki, hogy csak rágalmazás és egyszeri történetből származott közönséges vétekedése az embereknek, hogy ha *Medárdus* napján első lépzen, 40 napokig fog tartani az első; de ez már nem csak Hazánkban, hanem egész Német Országban, Hollandiában és több Országokban is a' fokszori tapasztalás után így tartatik közönségesen, és nem minden ok nélkül. Honnan vette ezen történet olly fokszor magát, és mi az oka? nyomozza a' kinek tettzik; mi csak azt írhatjuk, hogy a' közelebb múlt *Medárdus* napján első lépén, az ólta csak nem szüntelen esik Bétsben. Tegnap reggel már a' Farkasbőr-bundára tekintgetünk vala olly hideget érzünk még a' Nap fel-jövedele után is egy darabig; melynek az után tanultuk ki az okát, hogy a' szomszéd *Stájer* Országban hó esett.

A a a

Hazánk.

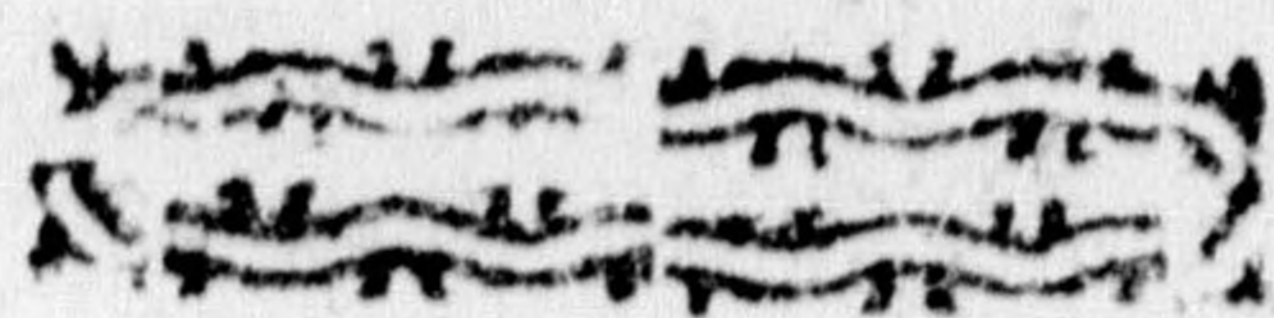
Hazánkbeli Tudósítások. — „A' ki a' múlt 3 esztendőkre tsak fél izemmel tekint is vizsgálja, és a' Magyar Kurirnak Hazánk' minden szegeleteiből vett mostani Leveleit meg-olvasza, hogy szemei örömgönynek között ne lábbogjanak lehetetlen. — Ön-ként halgatjuk-el az el-halगतni valókat — 's néz-zük mit irnak P. *Ujlakról*: — „Ezen a' részben mind az Ősz, mind a' Tavaszi vetések olly szépek és gazdagok, hogy már ezeknél, maga a' leg-nagyobb Mester a' Természet is szebbeket tsak festeni is alig tudna. A' kövér földekben nálunk ugy megdölt a' gabona, hogy tsak nem használva lehetetlen, 's így a' sovány földből leg-gazdagabb aratást reménylünk. — A' Szőlő hegyek olly gazdagon mutatják magokat, hogy ha más Isten ítéletétől megmaradnak, a' 78-dik esztendőbeli bor bővség ismét elé kerül, 's drágább lesz a' hordó, mint a' bor. Az élet (gabona) ugy meg-óltódott, hogy a' mely búzának ez előtt tsak 6 hetekkel köblit 20 — 21 mázásokon adták, most lehet venni 10 — 11 mázásokon. Mind tser, mind tölgy és bik mak Istennek hálá elég lesz, tsak légyen mi meg-emészsz; de nem tsak az érzéketlen néma, hanemek terméke-nyek, most ezen esztendőben ezen a' részben, hanem még az Alsószony állatok is különösön kezdettek vi-rágozni, és ha a' rogya, vagy valami más Isten ítélete nem gátolja, rendkívül fognak gyümölcsoz-ni. — A' Tisza mellett azok a' földek, mellyek-be harmad-ideje búzát, vagy árpát vetettek va-la, de semmi sem termett, és az idén Ugarnak, vagy széna rétnak maradtanak, olly gabonák ter-metnek véletlenül, hogy bámúlnak mindenek raj-ta, és már most az idén 2 aratás lesz. A' har-mad idején vetett földek sokkal több búzát adnak az idén Hazánk'nak mint sem tavaly az egész Or-szágbán termett. Milliom köblökre mégyn az idén a' búzának száma tsak azon földökből, mellyeket tavaly nem vetettek. Hogy potalja ki a' Termé-szet az emberi Nemzetnek okozott kárt. — Adj belső békelséget és tsendességet Ur Isten!!

pipizálhatunk, hogy már ma nem türedelmes, hanem törvényes vallás-béli szabadságunkal ditsekedhetünk. — Mászszor többet.

Egy Szarvasi igen kedves Tudósítom' Levele. —
 „Köteleltségemnek tartom, egy gazdaságbéli próbának igen szerentsés ki-menetelét meg-jelenteni.
 „Ama már sok ízben fél-véttetett, de mindenkor le nevettetett kérdés: leheté a' Körös vizén hajókkal járni? és ez által a' kereskedésnek elé-menetelét gyarapítani? mind eddig azon mindenható *nem lehetett* vaia meg próbálva, és csak ezzel válaszoltattott. De bezzeg most, t. i. Májusnak 22-dikén a' *Békés Vármegye* lakosainak felette nagy vizsgálólásokra nyilván ki-tettzet, hogy mind a' *Tisza*, mind a' *Körös* folyó vizén, a' hajókázás és a' kereskedésnek folytatása ki mondhatatlan nagy haszonnal lehet meg. — Már ez előtt 3 esztendővel 2 érdemes Hazafiak 2000 darab épületnek vágott *Tserfákat* a' Nagy Szirindi Kerület Kamara erdejéből, Szarvason keresztül, a' hol egy néhányot belöllek le-is raktak, egész Szegedig szerentsésen el-hoztak. Ez által többre kelvén kedve az edgyik Hazafinak, a' második próbára is magát el-szánta, és a' *Tisza* mellett lévő Királyi Kamara erdőkből Szolnokon keresztül Csongrádig a' *Tisza* vizén, Csongrádtól fogva pedig Kun-Szentmártonon, Etseden és Szentandrászon keresztül egészfzen Szarvasig szerentsésen sok épületre való fenyő fákat szállított-le. — Májusnak 22-dike tehát a' *Körös* partján lakozóknak azon emlékezetre méltó napjok vaia, melyben 3478 darab kis és nagy, vastag és vékony, épületre való fákat, deszkákat, létzeket, mellyek közül 1394 darab nyotzad-fel ölnyi hozzfzuságu erős fenyőfák is vóltanak, csak 50 legények által, minden lónak és ökörnek segedelme nélkül a' *Körös* vizén egészfzen Szarvasig fel-hozatott. — Minthogy pedig ezen épületre való fa a' Szarvasi ujj gazdaságbéli Oskolának hozattatott, már egy nappal előbb, u. m. 21-dikén délután, az Oskolabéli ifiak és Leányok, a' magok Tanító Mestercikkel és sok
 más

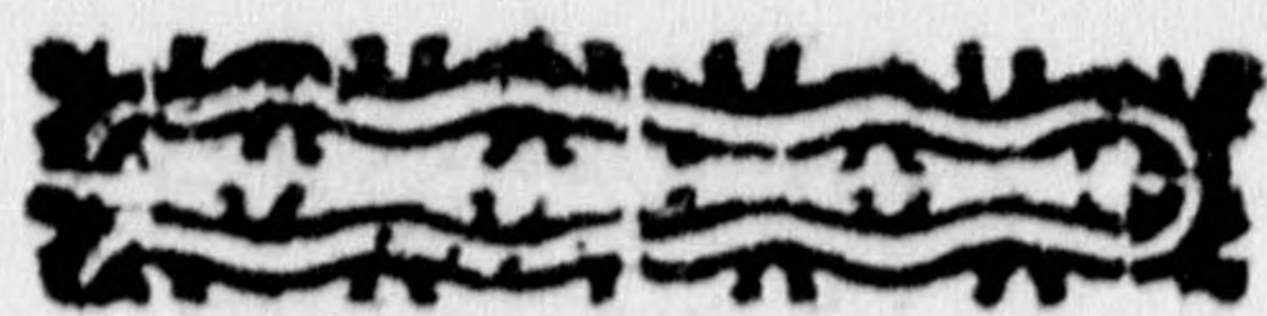

más idősebb emberekkel-is az el-érkezendő fának egész *Szentandrásig* eleibe mentenek vala, hogy a' ki tsak mozdulhatott — a' kinek tsak keze, lába vólt, akár ifjú, akár öreg, akár szegény, akár gazdag, az említett utolsó *Státziótól* fogva házáig (még 10 *Kő-Só-is* vólt rajta) sok öröm kiáltások, és e' végre készített szép éneklések között a' *Körös* vizén fel-húzni segittse. Egy néhány 1000 emberek nézték a' *Körös* partján ezen eddig itt nem látott vendég-fának örvendetes és szerentsés el-érkezését. — Nem mondhatni-ki szóval azt a' készséget, mellyel az öregek, a' 6 és 12 elztendős gyermekek között ezen súllyos fákat hurtzolták-ki a' partra. — Örömem nem engedi, hogy többet irjak ezek eránt; elég az, hogy a' *Paraszt*, és egy átaljában a' közember nem a' sok ki-nyomtatott Könyvek, okoskodások vagy parantsolatok, hanem tsak egyedül a' példa adás által serkentethetnek-fel a' munkára; leg-inkább pedig az ollyatén példa-adások által, mellyekből a' maga hasznát tulajdon szemével láthassa. — Rest, tunya, henyélő a' *Paraszt*? jóvá hagyom, nem is tagadom; de egy olyan teréhnek esmerem ötet, ki ha a' jobb oldalánál fogva emeltetik, tsak légyen példát adó okos emelője, engedi magát emeltetni, és az által látott hasznú példa után kész a' munkára. — Leg-alább 1500 szekérre, 1500 emberre, és 6000 lóra lett vólna szükségünk, hogy mind ezeket a' fákat *Szolnokról* vagy *Aradról* ide *Szarvasig* hozattattuk vólna. Hát még mennyi ideig? és mennyi boszonkodással? Ezen fellyül tsak a' *Szolnaki* hid *Vámnak-is* két annyit kellett vólna fizetni miatta, mintsem az egész *Szolnaktól Szarvasig* való vitele került ezen fának. — Ezen fa vivő okos *Hazafi* azon bölts fortéllyal-is élt, hogy a' *Szarvas* M. Várofsa Elöljáróinak azt ki-nem jelentette, hogy ezen fák és ennek hozására tett költség mennyi légyen, mind addig, mig nem a' fa a' partra vala ki-rakva, mellyet azért tselekedett hogy talám, mig a' hajókban lévő fának sokasága nem látván el-ijedhettének vólna ennek a' *trans-*
port-

portnak véghez viteléhez kívántatott segittségtől. — Bár ama szorgalmatos *Inzsiner Balla* Urnak is ama feléttébb hasznos és valóban szükséges *Projecluma*, hogy t. i. a' *Szolnaki Tisza*, a' *Pesti Dunával* egy bizonyos ásott tsatorna által házasíttatnék ölzve; mert ha az ilyen kereskedésre és közösülésre szükséges és mulhatatlan eszközököt ezután is, mind eddig meg-fogjuk venni, a' mi minden Természeti ajándékokkal a' tékozlásig kövelkedő édes Hazánkban a' *Commerzium* még alább száll idővel, végre pedig egészen el fog enyészni. — O Természet! édes Anyánk! Természet! adjál olly szemeket nekünk, hogy már egyszer láthassunk; adjál olly sziveket nekünk, hogy már egyszer érezhessük azokat, a' mellyekre szükségünk vagyon. — — — Hát Erdélyben nem lehetne é kisebb és nagyobb folyó vizeken a' havasokon dögibe heverő fákból vagy egy szálót a' tüzi-fa szükiben lévő Helységéig ereztetni — tsak látó szem, és érző szív kellenék ehhez is!!! — A' szegény legénynek nem szabad látni! Híjában érez szive! — A' nagy Uraknak pedig az Elejek is fát égettek a' Konyhában — 's meg-marad hát itt is az az ebül öszült *asá ám pomenyit* — így szoktuk!! az Eleink-is így éltek vele!!

Horvát Ország. — Majd Minden szélbéli Helységekől meg edgyezett tudósítások érkeznek, hogy a' *Porta* a' *Boszniai* Törököknek egy ollyan parantsolatot küldött légyen, hogy mindenek, valakik tsak alkalmasok a' fegyver viselésre, azonnal fegyvert fogjanak, hadhoz készüljenek, és a' fegyvernyugvás idejének el-telésével azonnal az ellenség földére *Horvát Országba* üssenek, és minden módon azon légyenek, hogy mig az Országban széllyel lévő *Sergek* segittségekre mehetnek, ott maradjanak. Ezen parantsolatja a' *Portának* fülébe ment vala *G. Feldm. Lájdinánt B. Vallis* Urnak, mellyet azonnal a' *Bétsi Hadi-Tanátsnak* tudtára adván segittséget kér vala magának. Mig feleletet vehetne-is, hogy a' széleket a' lehetőségig őrizhesse és oltalmaz.

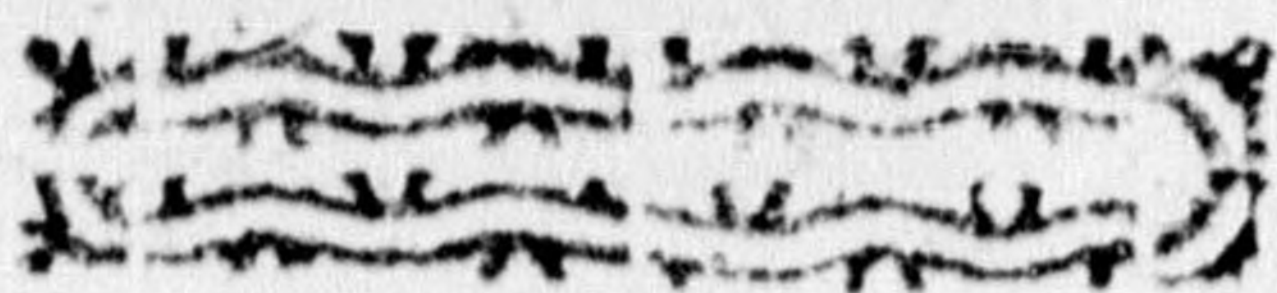
mazhassa, minden szélbéli Sergeknek, mellyek a' fegyver-nyugvás ideje alatt csak Batalionanként szolgálnak vala a' széleken parantsolt, hogy Juniusnak első napjára elé áljanak; mely meg-is lett. Ha ezeknek még segítség kívántatnék, a' fő H. *Ferdinánd* 3-dik Batalionja *Szluinba*, a' *Dájtsmájszter* és özvegy *Pálsijé Bojniába*, *Prájsz* pedig *Glinába* a' táborhoz rendeltettek. A' *Strázoldó* Batalionja *Károly Várban* marad. Maga is a' F. M. Lájd. *Vallis* Ur az Inzzinérekkel, némely ágyuzókkal 's a' mit özsze-szedhetett *Bojniákhoz* ment; míg az Országban fekvő fegyveresek, kik már útban lenni mondatnak, ide érkezhetnek — addig a' jelen lévőknek vitézül kelletik magokat viselni. — Némelly Sergeknek nagyobb részek szabadsággal vagyon 6 hónapra; úgy értjük, hogy ezek is hivatnak vissza.

Elegyes jegyzések. — B. *Herbertet* Szisztovból 3 napok alatt Bétsbe várjuk; vagy leg-alább az a' hire, hogy a' Bétsbe jövő útban nem mezsze volna. — Azt írják a' külső Irók, hogy a' frigyes Hatalmaságok u. m. Pruszszus, Anglus és Hollándus az Auszriai Háznak a' Portával való Békelességet nem akarná *garántérozni*, maga kezefsége alá venni. — A' Párisi Nemzeti-gyűlésnek szeme szája el-hült, midőn a' Lengyel Ország minden vérontás nélkül véghez ment *Revolutio* fülökbe érkezett. Örömkben nem tudták mit tselekedjenek, hanem el-végezték, hogy a' Királynak és ezen Lengyel Köz társaságnak egy közönséges Szerentsét kívánó Levelet küldjenek. Ők ezen *Revolutiót* a' magok *revolutziojoknak* első szülött Léányának tartják, és az édes Anya a' maga első szülött Léányának úgy nem örvend, mint ők ennek. — A' *Svájtzban* lévő békételen Frantzia szökövények a' Frantzia szélekre ütöttek, és vérontásokat okoztanak. — A' Nemzeti-Gyűlés közelebbről-is azt végzette, hogy a' közönséges pénzből minden esztendőben 25 milliom adattassék a' Királyi Udvarnak esztendei szükségére 12 izben — és hogy a' Nemzet azon adólságnak meg-fizetésére soha se kötelez-

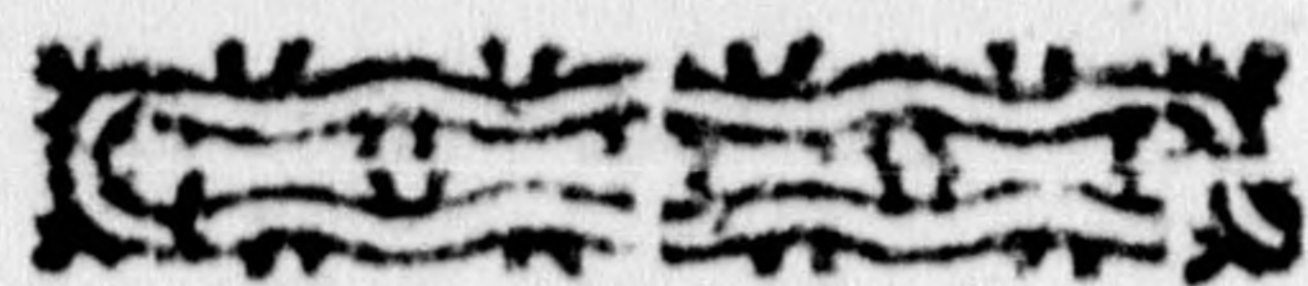
teleztesék, mellyet a' Király tészen, és az ő neve alatt tétetik — és a' Király-is a' maga Eleiről maradt adótságokat soha se tartozzék megfizetni. A' Király adótsága, i. Juliusig 1790-ben a' Státus adótsághoz számláltatik, és a' közönséges pénztárból fizettetik ki 's t. — A' mi most Párisban a' Magistrátus, a' Király és a' Nemzeti-Gyűlésnek jelen-létében, minden vizsgálás és akadály nélkül nyomtattatik, és közönségesé tétetik, azt alig lehetne el-hinni. — P. o. Egy Közönséges Ujságíró Párisban ezeket írja a' Királyról: „Kegyelmed most nem hatalmasabb Párisban, mint *Hárlequin* a' maga Országában a' Hóldban. — Egy más Párisi Ujságban e vagon: „A' Király minden nap torturáztatik azért, hogy kiáltsa a' Nép előtt, hogy ő szabad, és a' *Jákobiner Klub* ezt akkor parantsolja, mikor néki tettzik. — Más Ujságban az iratik: „Az alattomban való factioknak 33 főből álló műhelye (*Jak. Club*) a' szabad Nemzet Királyának tsak annyi időt sem enged, hogy az eleibe terjesztett irást elolvassa; hanem azt olvasatlan kelletik *subscribálni*. Nyilvánóságos dolog, hogy a' mi jó szívű Királyunk, és a' mi ártatlan Király-nénk még tsak nem is láthatják egy mást, vagy edgyütt nem beszélnek, hogy az a' Nemzeti Gyűlés hire nélkül esék. — *Castelnauban* egy *Belluc* nevű Gárda sétálván testvér ötsével a' piatzon, látja, hogy az *Aristocraticusok* közzül egy zenebonás Sereg zenebonás éneket énekelvén, midőn őtet meg látnák, azt kiáltják: ez-is a' lámpásfára való. — *Belluc* Urak haza menének; a' nép pedig házokat körül vévén, annak tüzet adának. Egy szolga valami vizes posztók közé szoritván magát, ki akar vala a' tűzből szaladni; de ezt kerefztül lödözték. Az ifjabb *Belluc* a' pintzébe vette-le magát, kire 5 tön ütven rá, mind az 5 töt meg-ölte. Ennek testvére a' tűzben fülladott-meg, kinek halva fejét vetették, és a' Városon győzedelmi pompával hordozták alá 's fel — ilyen szép történetekkel tellyes most Frantzia Ország — ilyen szüleményei vagnak

nak a' belső zenebonának — így van ott, a' hol nem tudatik ki a' Szakáts? ki a' Kóltsár? — — A' mi a' Polgári és Nemzeti hitet le tett Papok állapotját illeti Frantzia Országban, e' már egy darab időtől fogva, az ujjabb Levelek szerint, igen nagyon kezd lábra állani, és az ujjanon vállasztott Püspök-is a' népnek már alkalmasint kedvekbe estek. A' Pápa Bulája 's *excomunicátioja* pedig koránt sem okozott olly nagy érzékenységet, a' mint némely Külső Irók által tudósíttattunk vala; mert a' Nemzeti-Gyűlés meg-írta a' Pápának, hogy nem az a' tzielja, hogy a' Romai Anya-Szentegyháztól magát elszakaljsza, hanem azzal csak azt akarja, hogy az Országban lévő Nemzeti Papok Frantzia Hazafiak-is légyenek egyfzersmind, és a' Polgári hitet is mint Hazafiaktól, nem mint Papoktól kívánnyá. Egyenelsen meg-írták azt-is, hogy ha a' Pápa őket *excommunicálja* és *Schismaticusoknak* hirdeti-is-ki, ők magokra nem vészik, és csak azt fogja nyerni vele, hogy a' Romai *Kronikát* irók ezen tselekedetét-is több meg-efett hibás tselekedetei után fogják írni. Az hitet le nem tett, és így Püspöki Hivataljoktól-is meg-folztatott 30 Frantzia Püspökök közönségesen írtanak a' Pápának Máj. 10-dikén, és kérték ő Szentségét, hogy a' Frantzia Papok között lévő ellenkezést eszközölne jobb útra. 's t.

Lengyel Ország. — Itt ugyan némelley nagy Urakban foly alattomban az ellekezés: lke, és protestálnak a' meg-efett Revolutio, változás ellen, de a' nép azonban minden Helységeekben tsinálja a' háláadó innepet — és fújja a' *Te Deumat*; azért már ezen végezés erőss lában állani láttatik. — Ezen ujj Lengyel *Constitutio*k között találatnak ezen következő 4 Punktumok is: „ 1.) Minden Lengyel háboruban, valamig a' háború tart, a' Király a' Fő Vezér, mindenütt jelen lézzen, és mindent személlyesen igazgat. 2.) A' Lengyel Királynak ezután ez a' Titulusa: *Stanislaus Augustus Isten Kegyetméből, és a' Népnék Kivánságából Len-*
gyel

gyel Országának Királya. Ha a' Király még a' 18 elztendőt el nem érte — ha a' Király eszében még-háborodik; ezt az Ország-Gyűlése határozza meg, és 3 részének az Országának kelletik erre *Votumat* adni, hogy a' Királynak nincs elég esze) — ha háborúnak idején valamely külső Nemzetnél fogságban vagyon, minthogy ő lesz a' Vezér. — Ezekben a' történetekben a' Törvényt őrző Tanács uralkodik, melyben *Présidéal* vagy a' Királyné, vagy a' Primás. 4.) A' Nemzetnek védelmezése, a' Nemzet dolga; ugyan azért minden Polgár Hazája védelmezőjének esmertetik és neveztetik.

Ausriai Belgium. — *Gentből* Májusnak 30-dikán ezt írják: „Tegnap előtt egy ember botsáttaték ki az ide való *Tzukthauzból*, ki egy bizonyos *Roszfzem* nevű embernek vala őrizete alatt; egy olyan embernek, ki a' *Klerfő* Sergében köz-katonáskodván végre gráditsonként Hadnagy lett vala, és utoljára a' zenebona alkalmatosságával az ide való zenebonás *Lakosok* Vezére. Ezen fogságból jött Polgár azt beszélt, hogy a' zenebonások Fő Vezérének *Kohlernek* vizsza menetelétől fogva a' *Tzukthauzba* sok fegyverek és hadi-készületek tartatnának, melyre Generál *Korty* azonnal bizonyos számú Katonákat küldött oda némely Tiszt-viselekkel; de ezek az ajtókat bé-szegezve találván, bé-nem mehetének addig, míg azokat bé-nem vágatták. Véghetetlen Katona Köntöst, 3000 flintát és 30-ezer kemény töltést találának itten, kilentz 3 fontos gollyóbisú ágyukkal együtt; már most *Roszfzem* Ur a' Fellegvárba záratott a' helyet, hogy fogoly-ház gondviseletet bizzanak-rá.

Párisból 30. Máj írják ezt. — „Ezen hónapnak 22 dikén öszve-gyűltenek vala a' *Helvetika* Vallást tartók az ő itt lévő Templomjokban, és legelső Isteni tiszteletet tartának. Ezen Templom hajdon a' *Szent Lajos* Káptalanbéli Papjainak Temploma vala, melyben Kárdinál *Fleuriának*, XV. *Lajos* Király Ministerjének egy igen szép emlékeztető ösz-lopja vagyon. A' *Párisi* Református Prédikátort

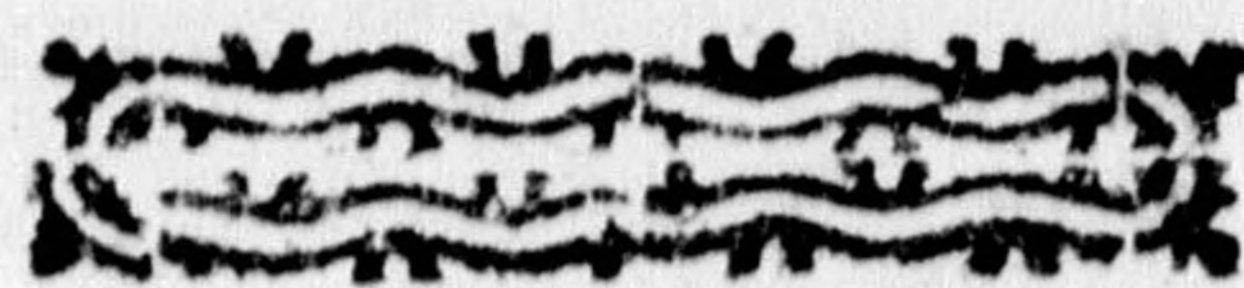
Marronnak hívják, ki hajdon a' *Hollandus* Követ mellett szolgálván, el - velztette vala Hivatalját azért, mivel a' Frantzia zenebonás Hazafiaknak igen nagy pártfogója vala. Ezen Prédikátor a' fenn nevezett napon és alkalmatossággal egy igen szép beszédet tartá a' megvilágosodásnak ditséretéről. — „*Az Isten* (igy szól vala) a' *Frantzia* *Revolutiót* végre hajtotta, és megmutatta, hogy ő a' *Revolucionnak* és az emberi jozon okoskodásnak *Istene*. Egy igen szép ditsérő beszédet tartá végre *Miráboról*, kit tsak nem fellyül emele az Égeken — végre pedig 2 *Tsetsemök* kereszteltetének meg.

Végső jegyzések. — A' Bánátban Komendérozó *Feldmaršal* *Lajdinánt* *Gr. Soró*, ki a' *Temesvármegyei* *Deputátus* *Uraknak* munkálódások után a' *Státusoktól* ingyen *Hazafitványságot* nyert vala, a' *Májusnak* 16 dikán tartatott *Temesvármegyei* *Gyűlésben* *T. N. Vármegyétől* az *Allesorsággal* megkiáltatott, mellyet a' legszivesebb köszönés mellett ezen fő *Hadi-Vezér* el-is fogadván, az egész *Vármegye* előtt a' szokott hitet le tette, és egyszersmind azt ígérte, hogy *Hazánk* és *Nemzetünk* mellett életét és mindenét kész fel-áldozni; mely az egész *Vármegyét*, és a' véghetetlen jelen-lévő *Sokaságot* ki mondhatatlan örömmel érzékenyítette: a' keze alatt lévő népben pedig ezen *Fő Vezér* *Urnak* különös indulatot okozott. Ennél nevezetesebb, szükségesebb, szebb, és bőltsebb tselekedete alig lehetett volna ezen *N. V* gyének; mert ezen történet akár mely kistsinnek tettzenék is valaki előtt, még-is a' *Népnek*, a' *N. Vgyének* a' maga kebelében lévő fő *Vezérhez*, 's vizont ennek a' néphez, nagy bizakodásnak kötele, és ez a' mostani *Kurirban* a' legszébb történet. — A' *Florentziai* *Nagy Hertzegné* a' *Nyavalyatörésben* igen kétséges betegségben mondatik fekünni. — Az *Aulir. Belgiumból* utobb érkezett *Levelek* azt erősítik, hogy itt a' *Státusok* a' *Hómágiumat* ezen a' héten igen nagy pompával tették-le, és fő *Hertzeg* *Alszzony* *Kristina* és *Hertzeg* *Albert* is minden óran *Brülzselbe* fognak meg-érkezni

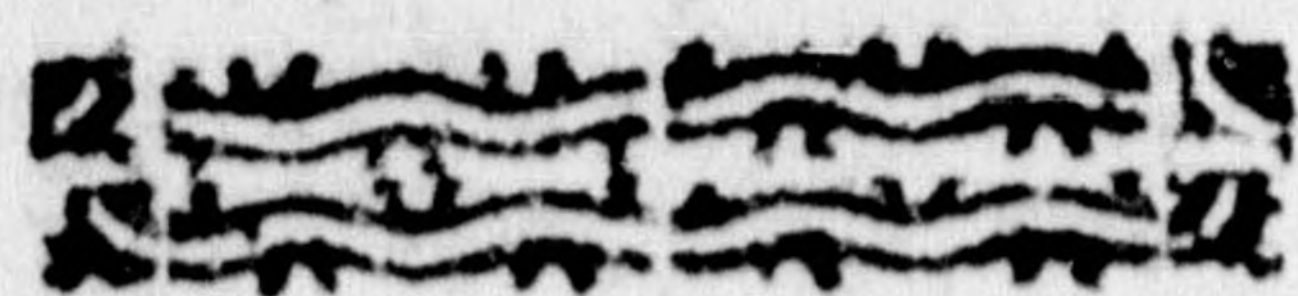
kezni a' Belgiumi Kormányra. — Mind a' N. Magyar, mind a' Német, mind a' Drabant Gárdák Sergej parantsolatot vettek, hogy készen tartsák magokat az úthoz, és meg-is van már indulásoknak órája a' Cseh Országai Koronázásra. — A' Bétsi Hadi-Komandó nem különben rendelést kapott, hogy az itt fekvő nép közül annyit rendeljen Prágába a' Koronázásra, a' mennyit az oda való Kormányzók szükségesnek fog itélni. — A' Hadi Tanátsházban itten nem csak nappal, hanem egész éjjel is szüntelen munkában vagynak. Készítik a' Hadi-Kantzelláriusnak is szobáját, melyből azt nézhetni-ki, hogy a' Hadi Préses G. Vallis Mihály fő Vezér Ur minden órán oda hagyván a' Török széleket Bétsbe fog jöni. — Hadi Fegyvertármester *Devins* Ur a' napokban egész tsendességgel illetve indula-le a' Horváth Országai Török szélekre. — *Blánchárd* ki-botsáttatott a' szabad-levegőre, és *Ferentz* fő Hertzeg utánna irt ő Felségének, eránta, hogy próbálhaté 3-szor, vagy nem? azért várjuk a' feleletet. — Itt Bétsben a' *Leopold* Városban egy ágyus Katonának Szeretője lévén, látogatására megyen a' napokban, 's a' Léánt nem találván ott-hon vizsgálta-tér, 's midőn menne, szembe találja a' Léánt, 's egy késsel olly szúrást teve rajta, hogy azonnal ki-mulék a' Világból. — Ugyan ezen a' héten egy Katonáné, valamely bakatella dologért a' maga tulajdon Urának, maga Kardjával vette fejét. Mind a' két gyilkos meg fog lakolni. — Az első Gárnizon Seregnél Oberflájdinánt *Fridrik* nyugodalomra tétetett. — A' *Ferentz* fő Hertzeg Kedves Hitefsének születése napja tiszteletére, a' múlt Vasárnap a' *Laxenburgi* Kert meg-volt pompáson világosítva. — A' *Ferentz* fő Hertzeg első Feleségétől született Kiss Kertzeg Alsözonykáról úgy értjük, hogy még születésétől maradott fő daganatbéli nyavallyában volna!! —

Egy Magyar Hazánkból jött Levélből ezeket olvasom: „Kedves Kurir! Mely nagy légyen sok helyeken nálunk a' Keresztényi türedelem, el-tsudálkoz-

koztam, a' napokban útamban, midön ezen *Cur-*
renst olvasnám egy B. Helységben: — „ *Ditsértes-*
„ *sék a' Jésus Kristus!* — „ A' Lutheránus és Kál-
„ vinista Prédikátoknak, Oskola-Mesterek, Egyház-
„ fiaknak szántó-földjeiker meg ne mérjék addig
„ ugoralni, avagy szántani, mig B. Régens Ur ō
„ Nagyságától instálván, arról Resolutiot nyerné-
„ nek, 's azt nállam bé-mutatnák. *Sig. B. die 30.*
„ *May. 1790.* — *Nagy András* Tisztartó. m. k.

Nagy-Vázsonyban a' két Protestáns részről va-
ló Tanítók, meg-probáltattak *Nagy Csötörtökön* és
Nagy Pénteken, ha valjon az ō hazangjaiknak hang-
ja - is el - bujdosott - e *Romába* vagy se. 'S mi lett
belőle? Szinte ugy hangzott biz' a', valamint e-
gyéb napon. T. Plebánus Ur ezen annyira fel-há-
borodott, hogy a' Nemes Vármegyére adta a' dol-
got; de még mi lesz a' processusnak ki - menetele,
magunk se tudjuk. Mi ugyan *Favorabilis Sententiát*
reménylünk: miyel mi ezzel se Isten, se ember ellen
nem vétettünk.

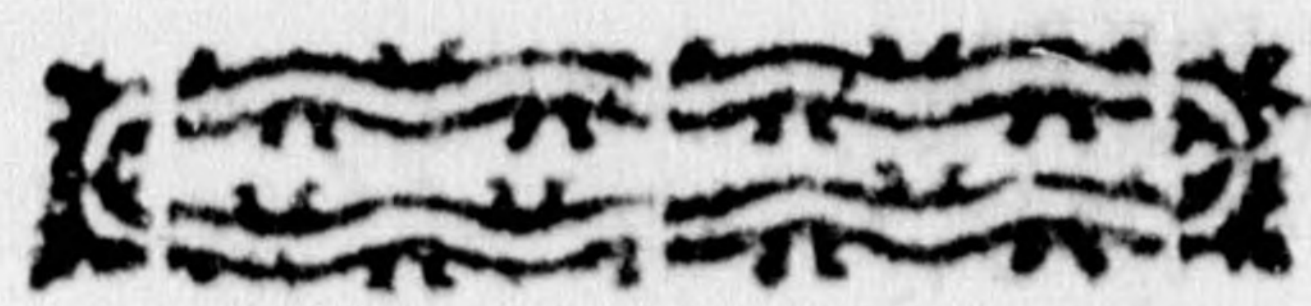

A' Nagy Vezérnek 8 ezerből álló Tábora Bulgáriában már talpon áll; *Várnában* pedig 30-ezer népe. E' vagy on az ő Vezérsége alatt még eddig, noha a' több Basák és a'probb Vezérek-is tőlle függenek.

Egy Erdély Országi ifju Gavallér egy igen szép szürke Anglus tsödört vett vala nem régiben Bétsben 150 aranyokban. Ezt a' napokban haza felé indítván, a' második Státzion megdöglött. — Itt ezt tsak azért jegyzem-meg, hogy Angliából soha jó mag-lovat ki-nem botsátottak; mert az akár Kantza, akár Tsödör, már ugy meg-van tsikó korában tsinálva, hogy soha sem magzik. — Hertzeg *Fonyatovszki* azt a' vallást tette egykor a' M. B. *Veselényi* Miklós Ur Ménesséről, hogy soha Angliából még olyan Paripát nem kapott, mint ezen Ménessből. Más mag-lovat napunk hát itt a' szürke helyett 150 aranyért. Az Anglus lovat magzani nem ereszti ki Angliából halálos büntetés alatt.

Sapienti: — „A' Ökrök már sok időktől fogva meg gondolván magokat, és szivekre vévén hajdoni — mostani forsokat, hogy ők, jollehet mind szép termetekre, mind különös erőiségekre nézve nem tsak egy átaljában jobb forsot, hanem még a' 4 lábú állatok között a' leg-főbb Rendben is nem a' leg-utolsóbb helyet érdemlenék — még-is a' több 4 lábú állatoktól mintegy elvettettek — a' külső állatok, t. i. az emberek birodalmak alatt pedig szüntelen nagy igában dolgoztatnak; végtére pedig még életek' veszedelmével is tulajdon hússokkal, bőrekkel és vérekkel táplálják azokat; — *Jupiternek* panaszt tettek iránta, és arra kérték őtet, hogy tenne módot benne, miként menttethetnének meg a' külső-állatoknak, az embereknek rajtok való terhes uralkodások alól, és miként juthatnának

viszsa az ő hajdoni betsületekre a' magok Hazájokban a' 4 lábu állatok Országában. Egyfzersmind azt is igen eleven és keferves szinnel rajzolták - le *Jupiter* előtt, hogy ha ezek a' külső állatok a' magok lovaikkal és szamaraikkal akármi terhes szekereket húzatnak is, minent azokkal valamely fárba vagy posványos gödörbe süllyednek, ők szegények mind a' terhes szekereket, mind az ő lovaikat és szamaraikat abból akármi bajjal kivonni kéntelenítettnek. Ha pedig valamely nagy különös öröminnepet tartanak, az ő Szamaraikat és Lovaiikat drága arany és ezüst készületelekben öltöztetve Gála-szekereikbe fogják akkor, midön mintet hasznos, és minden 4 lábu állatok között leg-hasznosabb Ökröket Ganéhordozásra kárhoztatnak; és midön ezeket kényes istálókban kefélik és abrakolják, az Ökröket egészszen sütik meg a' nyárson, és azután diribra darabra vagdalván, a' részeg népnek leg alacsonyabb forsú részével így étetik meg. — Hogy pedig ezen panaszszal tellyes kérésekkel annál könnyöruletesebbé és hajlandóbbá tehetnék *Jupitert* így szollának végre hozzája: „Hatalmos Isten *Jupiter*!! emlékezzél meg arról, hogy ama meg-betsüihetetlen drága Kisaszszonyt *Europát* Bika háton ragadtad el magaddal — tsak Bika képében járulhattál ezen drága kintshez — és ennélkül soha hozzá nem juthattál volna — hol volna hát nállunknál nemesebb és hasznosabb állat a' 4 lábu állatok Országában? — Ezen *argumentum ad hominem* lévén tsak el-pirul *Jupiter*, és azonual így felel az Ökröknek: „Kedves Ökör Sógoraim legyen-meg a' mit kívántok! Mindazonáltal, minek-elötte még kívánságtak tellyesednék, azokat mellyeket most előtekbe terjesztek jól megfontoljátok: Imé mind azok, valamellyeket ti most előttem emlegettek, a' Világnak minden állatai előtt inkább különös betsületekre mintsem szégyenre válnak | néktek; mert tsak azt hozhatni ki belöllek, hogy ezek a' külső állatok, a' ti Uraitok, minden nevezetesebb kör-

környülállásokban csak reátok szorúlnak ; és sem magoktól, sem az ő Lovaitól 's Szamaraiktól ki nem telik az, hogy szerentsésen élhessenek nálatok nélkül. Hogy pedig ők tartoztatnak-el benneteket attól, hogy a' magatok Hazátokba visszátérvén, ott ő nállok nélkül, a' többi 4 lábu állatokkal éljetez, azt ne magyarázzátok kárvallástokra, hanem inkább különös szerentséteknek tartjátok ; mert mihelyt elszakadtok tölle, és a' magatok Hazátokban léztek, minthogy valamennyi állatok között leg-több és leg-jobb izü húsatek vagyon, azonnal az Orozslányok, Párdutzok, Tigrisek, Farkasok, Rókák ; sőt sok más egyéb éhel holt állatok-is reátok fognak rohanni, és végre alig marad-meg valaki nemetekből. Hogy pedig az *Europán* általatok tett győzedelmeket vetitek szememre ; arra csak azt felelem : hogy akkor vólt az — már most imé magatok látjátok, hogy a' Sason (*) ülök : ennek képében tettem leg-nagyobb szerentsémet mellyért minden Istenek irigykednek ellenem. Már most meg-vénült azon szép Király Kisaszlzon *Europa* 's minthogy ugy-is örökösöm, nints mit járnom tovább utánna. Még tovább kíván vala *Jupiter* beszélleni, de az utolsó szovaira azonnal el-fordulának tölle az Ökrök, és mint egy békételenkedve ezeket szollák visszán néki : „ O *Jupiter!* *Jupiter!* Van még *Europának* egy Leánya, a' kiben midőn minden kétség nélkül belé fogsz szeretni, ő irtozni fog a' menykövet hordó *Sas* képétől, és így megint réánk szorúlsz ; mert ezen *Szüz* előtt a' *Bika* kép kedves.

(*) *A' Sasnak formájában lopta-el Jupiter Gáni-medest, ki most-is Nektárt töltő Pohárnakja. — A' Sas hordja Jupiternek a' tüzes menyköveket.*